

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Φεβρουάριος 2012

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης, καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικώς. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

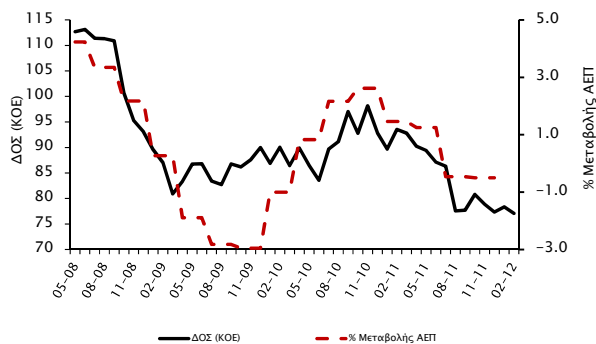
Το Φεβρουάριο 2012 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε οριακή επιδείνωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να μειώνεται κατά 1,2 μονάδες σε σχέση με τον Ιανουάριο. Η επιδείνωση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στη χειρότερηση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές, εξαιτίας αρνητικότερων προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και την ανεργία τους επόμενους 12 μήνες. Το επιχειρηματικό κλίμα στη μεταποίηση και στις κατασκευές παρουσίασε επίσης επιδείνωση. Συγκεκριμένα, το Φεβρουάριο ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος στις κατασκευές σημείωσε τη χαμηλότερη τιμή που έχει καταγραφεί ιστορικά. Το επιχειρηματικό κλίμα στο λιανικό εμπόριο και στις υπηρεσίες παρέμεινε στα ίδια περίπου αρνητικά επίπεδα με τον προηγούμενο μήνα.

Τους τελευταίους μήνες ο ΔΟΣ παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα γεγονός που προδιαγράφει περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας τα επόμενα τρίμηνα.

Το Φεβρουάριο 2012 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο παρουσίασε οριακή μείωση της τάξης των 1,2 μονάδων σε σύγκριση με τον Ιανουάριο.² Ο ΔΟΣ έχει υποχωρήσει αισθητά τους τελευταίους μήνες, γεγονός που προδιαγράφει περαιτέρω υποχώρηση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ τα επόμενα τρίμηνα (Διάγραμμα 1).³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και Ρυθμός Μεταβολής ΑΕΠ

Η μείωση του ΔΟΣ το Φεβρουάριο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα οφείλεται κυρίως σε χειροτέρευση του οικονομικού κλίματος στις κατασκευές και τη μεταποίηση, καθώς και ανάμεσα στους καταναλωτές, (Διάγραμμα 2).

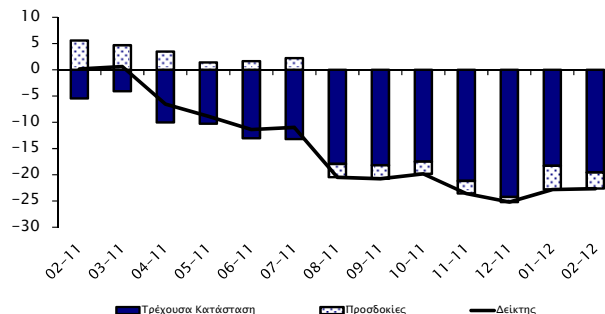
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με τον Ιανουάριο (Διάγραμμα 3). Η αξιολόγηση των επιχειρήσεων για τη ζήτησή τους κατά τους τελευταίους τρεις μήνες παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον περασμένο μήνα, ενώ οι προσδοκίες τους για την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες δεν παρουσίασαν σημαντική μεταβολή. Λιγότερες

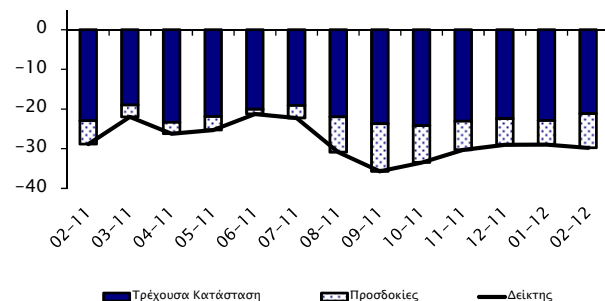
επιχειρήσεις σε σχέση με τον Ιανουάριο αναμένουν μείωση στη ζήτηση και στις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες. Αντίθετα, περισσότερες επιχειρήσεις, συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική τους κατάσταση και την απασχόληση τους τελευταίους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε οριακή χειροτέρευση σε σύγκριση με τον Ιανουάριο λόγω επιδείνωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν πως αναμένουν μείωση στις πωλήσεις τους και στις παραγγελίες προς τους προμηθευτές τους επόμενους τρεις μήνες. Τα τρέχοντα αποθέματα των επιχειρήσεων παρουσιάζονται οριακά αυξημένα συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα. Το Φεβρουάριο, λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν μείωση στις πωλήσεις τους τελευταίους τρεις μήνες και λιγότερες απάντησαν ότι αναμένουν μείωση στην απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες παραμένουν αμετάβλητες από το Δεκέμβριο 2011 που καταγράφηκε πρόθεση για μείωση τιμών (Πίνακας 1).

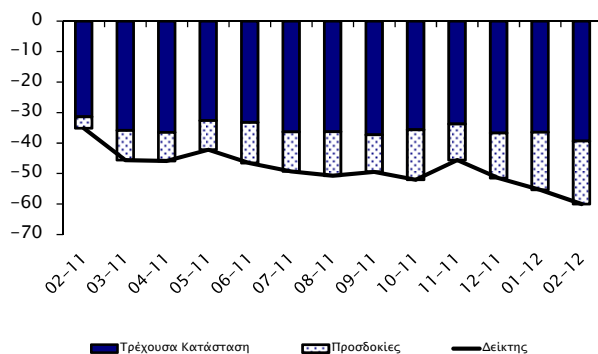
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2012 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Latest Figures: GDP at Constant Prices (Flash Estimate), 4th Quarter 2011", Στατιστική Υπηρεσία 15/02/12).

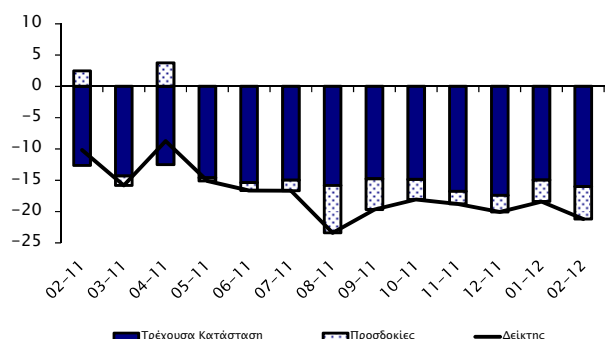
Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε σημαντικά σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Συγκεκριμένα ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος στις κατασκευές σημείωσε το Φεβρουάριο τη χαμηλότερη τιμή που έχει καταγραφεί ιστορικά. Σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα περισσότερες επιχειρήσεις αξιολογούν αρνητικότερα την οικοδομική τους δραστηριότητα, όπως επίσης και τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books). Περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν μείωση στην απασχόλησή τους, ενώ οι προσδοκίες τους για τις τιμές πώλησης τους επόμενους μήνες παραμένουν στα αρνητικά επίπεδα του προηγούμενου μήνα (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε σε σύγκριση με τον Ιανουάριο, κυρίως λόγω επιδείνωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

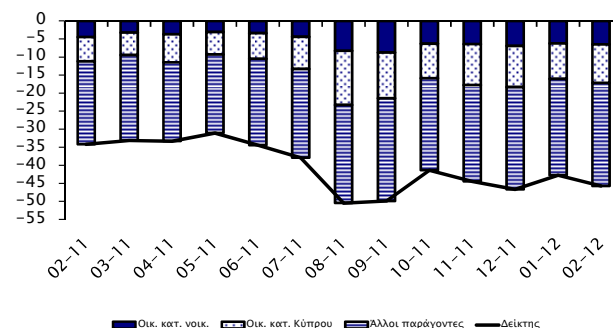

Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν μείωση στην παραγωγή τους επόμενους τρεις μήνες και περισσότερες παρατήρησαν αύξηση στα τρέχοντα αποθέματά τους. Επίσης, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν μείωση στις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες και στις παραγγελίες

για εξαγωγές. Αντίθετα, περισσότερες δήλωσαν αύξηση στην παραγωγή τους τελευταίους τρεις μήνες και περισσότερες αναμένουν αύξηση στις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες παρέμεινε στα αρνητικά επίπεδα του προηγούμενου μήνα (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** παρουσίασε επιδείνωση σε σύγκριση με τον Ιανουάριο. Οι καταναλωτές αξιολογούν πιο αρνητικά από τον περασμένο μήνα την οικονομική κατάσταση της Κύπρου, τόσο τους τελευταίους όσο και τους επόμενους 12 μήνες. Αρνητικότερες είναι και οι προσδοκίες τους όσον αφορά την οικονομική τους κατάσταση τους επόμενους 12 μήνες. Οι εκτιμήσεις τους για την ανεργία παρουσίασαν χειροτέρευση συγκριτικά με τον περασμένο μήνα (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Σε σύγκριση με τον Ιανουάριο, περισσότεροι καταναλωτές αναμένουν μεγάλες αυξήσεις στις τιμές τους επόμενους 12 μήνες. Οι πλείστοι δεν θεωρούν την τρέχουσα χρονική στιγμή ως κατάλληλη για αποταμίευση αλλά ούτε και για μεγάλες αγορές. Αντίθετα, λιγότεροι καταναλωτές σε σύγκριση με τον Ιανουάριο αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική τους κατάσταση τους τελευταίους 12 μήνες (Πίνακας 1).

Συμπερασματικά, το Φεβρουάριο 2012 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο παρουσίασε μικρή μείωση 1,2 μονάδων σε σύγκριση με τον Ιανουάριο 2012. Η επιδείνωση αυτή οφείλεται στη χειροτέρευση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές εξαιτίας αρνητικότερων προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και την ανεργία τους επόμενους 12 μήνες. Το κλίμα στις κατασκευές και τη μεταποίηση παρουσίασε, επίσης, επιδείνωση, ενώ στο λιανικό εμπόριο και στις υπηρεσίες παρέμεινε στα ίδια περίπου αρνητικά επίπεδα με τον προηγούμενο μήνα.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

ΕΡΕΥΝΑ	2011												2012	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	0	1	-7	-9	-11	-11	-20	-21	-20	-24	-25	-23	-23	
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-12	-9	-20	-17	-23	-24	-28	-31	-24	-30	-36	-29	-33	
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-5	-3	-11	-14	-17	-16	-26	-24	-29	-33	-37	-26	-26	
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	17	14	11	4	5	7	-8	-8	-7	-7	-3	-14	-9	
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-2	8	8	-2	-4	0	-9	-5	-4	-1	-8	-3	-5	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	10	10	6	2	3	-8	-4	1	3	-2	2	-1	0	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	8	12	17	15	10	-1	10	10	10	3	2	0	2	
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ														
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-29	-22	-26	-25	-21	-22	-31	-36	-34	-30	-29	-29	-30	
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-50	-41	-46	-51	-49	-44	-52	-56	-58	-57	-49	-57	-51	
Τρέχοντα αποθέματα ³	19	16	24	15	12	14	15	15	15	13	18	12	13	
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-18	-9	-9	-10	-4	-9	-27	-36	-28	-22	-20	-18	-26	
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-29	-30	-41	-36	-35	-37	-50	-55	-47	-36	-43	-39	-47	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-4	-2	-1	-9	-6	-5	-17	-11	-14	-14	-14	-14	-11	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	14	9	-2	3	4	-3	5	7	-3	2	-4	-4	-4	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-35	-46	-46	-42	-47	-49	-51	-49	-52	-46	-52	-55	-60	
Οικονομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-38	-46	-45	-34	-46	-49	-47	-40	-46	-37	-58	-41	-55	
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-63	-72	-73	-65	-67	-73	-73	-75	-71	-68	-73	-73	-79	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-8	-20	-19	-19	-27	-26	-29	-24	-33	-24	-30	-38	-41	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-22	-14	-24	-31	-24	-39	-42	-27	-32	-39	-33	-37	-38	
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ														
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-10	-16	-9	-15	-17	-17	-23	-20	-18	-19	-20	-18	-21	
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-7	-13	-26	-35	-36	-42	-46	-35	-45	-43	-40	-52	-36	
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-41	-38	-37	-42	-46	-44	-44	-51	-50	-53	-59	-53	-54	
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-47	-37	-42	-45	-52	-52	-58	-46	-52	-46	-61	-57	-58	
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-3	5	1	1	0	1	4	-7	-6	-3	-7	-9	-6	
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	7	-5	11	-2	-4	-5	-23	-15	-10	-6	-8	-10	-16	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-12	-12	-8	-11	-9	-14	-18	-19	-25	-14	-22	-23	-23	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	21	15	12	-6	2	-5	1	2	-6	0	-4	-13	-5	
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ														
Δείκτης ²	-34	-33	-33	-31	-34	-38	-50	-50	-41	-44	-47	-43	-46	
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-32	-27	-28	-27	-29	-29	-35	-34	-32	-33	-35	-38	-35	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-18	-13	-15	-12	-14	-18	-33	-35	-25	-26	-28	-25	-26	
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-56	-57	-60	-52	-55	-54	-65	-65	-63	-65	-66	-69	-70	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-27	-25	-31	-25	-28	-36	-60	-51	-38	-46	-46	-39	-43	
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	55	49	47	34	32	24	17	21	18	16	17	17	15	
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	29	36	24	13	10	12	29	35	18	17	13	9	15	
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	49	51	45	43	48	53	62	63	59	60	65	56	59	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-48	-45	-48	-41	-44	-41	-55	-52	-48	-47	-47	-45	-48	
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-38	-36	-35	-40	-37	-36	-52	-55	-52	-50	-57	-48	-53	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-17	-11	-12	-9	-16	-10	-20	-20	-5	-14	-17	-10	-19	
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-43	-43	-42	-44	-48	-46	-46	-51	-43	-47	-48	-51	-55	

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).